

UTILIZAREA SCORURILOR DE TRAUMĂ ÎN EVALUAREA PACIENTULUI TRAUMATIZAT

Valeria Gaidarji¹, Tatiana Malcova^{1,2}

Conducător științific: Radu Gurghis^{1,3}

¹Catedra de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi”, USMF „Nicolae Testemițanu”

²Biobanca, USMF „Nicolae Testemițanu”

³Institutul de Medicină Urgentă

Introducere. Scorurile traumatice sunt o metodă cantitativă standardizată pentru evaluarea severității leziunilor; triajul pacienților, estimarea prognosticului, ghidarea tratamentului și supravegherea epidemiologică. **Scopul lucrării.** De a revizui literatura medicală relevantă cu privire la utilitatea scorurilor traumatice. **Material și metode.** A fost efectuată căutare a literaturii de specialitate în limba engleză în bazele de date PubMed și MedScape conform termenilor MeSH: „trauma scoring system”, „severity of trauma”, „triage”, tipul publicației – revista literaturii, perioada de publicare – 2014-2024. **Rezultate.** Scorurile traumatice au fost implementate în practica clinică aproximativ 50 de ani. Ele sunt clasificate în câteva grupe (anatomice, fiziologice și combinate) pentru determinarea modificărilor anatomice și fiziologice. Primul scor anatomic, Abreviated Injury Scale (AIS), introdus în 1969 de către Association for the Advancement of Automotive Medicine, a fost folosit inițial pentru evaluarea leziunilor produse în accidente auto. AIS este baza Injury Severity Score (ISS), publicat în 1974, care clasifică gravitatea fiecărei leziuni pe regiuni ale corpului. Un dezavantaj al ISS este inaplicabilitatea acestuia în evaluarea numerică a leziunilor multiple într-o zonă anatomică. Scorul fiziologic The Revised Trauma Score (RTS), publicat în 1989, este utilizat pe scară largă în triajul prespitalicesc și evaluarea rezultatelor terapeutice în caz de leziuni cerebrale traumatice. The Trauma and Injury Severity Score (TRISS), introdus în 1981, este un scor combinat care include variabilele din ISS și RTS util pentru a prezice mortalitatea pacientului traumatizat. **Concluzii.** În ciuda limitărilor, scorurile traumatice sunt un instrument important în evaluarea severității traumei, managementul pacientului și cercetare pentru realizarea studiilor retrospective și monitorizarea indicatorilor statistici. **Cuvinte-cheie:** scoruri traumatice, triaj, prognostic, tratament.

APPLICABILITY OF TRAUMA SCORES IN TRAUMATIZED PATIENTS' ASSESSMENT

Valeria Gaidarji¹, Tatiana Malcova^{1,2}

Scientific adviser: Radu Gurghis^{1,3}

¹„Nicolae Anestiadi” Surgery Department No. 1, Nicolae Testemițanu University

²Biobank, Nicolae Testemițanu University

³Institute of Emergency Medicine

Background. Trauma scores are a standardized quantitative method for assessing injury severity, triaging traumatized patients, calculating prognosis, guiding treatment, and epidemiological surveillance. **Objective of the study.** To review the relevant medical literature regarding the usefulness of trauma scores. **Material and methods.** A bibliographic search for free available English literature was performed in PubMed and MedScape databases according to the MeSH terms: “trauma scoring system”, “severity of trauma”, “triage”, article type – review and systematic review, publication period – 2014-2024. **Results.** Trauma scores were implemented in clinical practice approx. 50 years ago. They are classified into several groups (anatomical, physiological, combined) for assigning anatomical and physiological changes after injury. The first anatomical score, the Abbreviated Injury Scale (AIS), was introduced in 1969 by the Association for the Advancement of Automotive Medicine and used initially to limit injuries from motor vehicle crashes. AIS forms the basis of the Injury Severity Score (ISS), published in 1974, which classifies the severity of each injury by body regions. A disadvantage of ISS is its inability to numerically assess multiple injuries in a single anatomical area. The physiological score The Revised Trauma Score (RTS) is published in 1989 and widely used in pre-hospital triage and throughout treatment for outcome evaluation in traumatic brain injuries. The Trauma and Injury Severity Score (TRISS), introduced in 1981, is a combined score that includes the anatomical and physiological variables of ISS and RTS. It has become a useful tool to predict mortality in a case of trauma. **Conclusion.** Despite limitations, trauma scores' data are an important instrument in trauma severity assessment, patient management, and research to conduct retrospective studies and perform statistical evaluations of injuries. **Keywords:** trauma scoring system, triage, prognosis, treatment.